

Riktlinje för skolplacering i förskoleklass och grundskola i Ale kommun

Beslutad av:	Utbildningsnämnden
Beslutsdatum:	2025-11-12
Beslutsparagraf:	§ 120
Dokumentansvarig:	Administrativ chef, utbildningsförvaltningen
Dokumentet gäller för:	Utbildningsförvaltningen
Diarienummer:	2025/363
Giltighetstid:	2025-12-01 – tillsvidare

Innehåll

Riktlinje för skolplacering i förskoleklass och grundskola i Ale kommun	0
1 Inledning.....	2
1.1 Syfte	2
1.2 Bakgrund	2
1.3 Vem omfattas av riktlinjen?.....	2
2 Skolval och skolplacering	3
2.1 Skolval	3
2.2 Skolskjuts	3
3 Urvalskriterier för skolplacering i förskoleklass och grundskolan.....	4
4 Skolbyte.....	5
4.1 Byte av skola inom kommunens kommunala skolor	5
4.2 Skolspår	5
5 Överklagan.....	5
6 Bilaga 1	6
6.1 Relativ närhet.....	6
6.2 Exempel på uträkning av relativ närhet.....	6

1 Inledning

1.1 Syfte

Riktlinjen syftar till att tydliggöra vilka regler som gäller för skolplacering i förskoleklass och grundskola i Ale kommun. Syftet är även att riktlinjerna för skolplacering ska bidra till så bra skolplaceringar som möjligt för elever i Ale kommun. Urvalskriterierna ska vara konkreta och tydligt ange hur placeringsförfarandet går till och på vilka grunder en elev placeras vid en specifik skolenhet. Ambitionen är att riktlinjen ska bidra till en rättssäker och likvärdig handläggning samt ökad förutsägbarhet för så många elever som möjligt. De fristående skolorna tillämpar egna bestämmelser för placering och ansökan lämnas in direkt till den fristående skola där vårdnadshavarna önskar att barnet ska gå.

1.2 Bakgrund

Barn som är folkbokförda i Sverige har skolplikt från och med höstterminen det år de fyller sex år. I Ale kommun genomförs skolval inför start i förskoleklass samt inför årskurs 7. Vårdnadshavare till barn som ska börja i förskoleklass eller påbörja årskurs 7 ges möjlighet att välja önskad skola. Ale kommun försöker så långt det är möjligt att tillgodose vårdnadshavares önskemål om skola. Om en skola inte har plats för alla elever som har ansökt om en plats på skolan måste ett urval göras.

I skollagen (2010:800) regleras hur skolplaceringar till förskoleklass och grundskola ska gå till (9 kap. 15 § och 10 kap. 30 §). Enligt första stycket i dessa paragrafer ska en elev placeras vid den skolenhet inom kommunen som vårdnadshavarna önskar. Om en sådan placering skulle innebära att en annan elevs berättigade rätt till en skola nära hemmet åsidosätts, ska kommunen i stället erbjuda en annan skolenhet.

Av andra stycket framgår att kommunen i övrigt endast får frångå vårdnadshavarnas önskemål om den önskade placeringen skulle medföra betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen, eller om det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero.

1.3 Vem omfattas av riktlinjen?

Ale kommun erbjuder i första hand skolplacering till elever som är folkbokförda i kommunen. Elever som är folkbokförda i andra kommuner kan tas emot i Ale kommuns skolor i mån av plats. Vid växelvis boende görs bedömningen utifrån barnets folkbokföringsadress.

Elever som vistas i kommunen på grund av särskilda omständigheter, exempelvis vid fosterhemsplacering eller asylsökande, men som inte är folkbokförda här, ska vid skolplacering likställas med elever folkbokförda i Ale kommun.

Elever som ännu inte är folkbokförda i Ale men ska flytta hit innan läsårets start, jämföras med folkbokförda elever om vårdnadshavare kan visa upp giltigt köpe- eller hyreskontrakt vid skolvalstillfället.

Riktlinjen omfattar elever som:

- Har skolplikt och söker plats i förskoleklass eller årskurs 7 i Ale kommun.
- Går på en kommunal skolenhet och önskar byta till en annan kommunal skola.
- Vill byta från en fristående skola till en kommunal skola.
- Flyttar till eller inom Ale kommun och önskar en skola nära hemmet.

2 Skolval och skolplacering

2.1 Skolval

I Ale kommun genomförs skolval inför start i förskoleklass och inför årskurs 7. Vårdnadshavare till de elever som berörs av skolvalet får information från kommunen om hur valet går till samt vilka tidsperioder som gäller för att göra sitt val av skola. Vårdnadshavare lämnar önskemål om skolplacering via kommunens e-tjänst. Ale kommun strävar efter att i möjligaste mån tillgodose vårdnadshavares önskemål om skolplacering. Om antalet sökande till en skola överstiger antalet tillgängliga platser tillämpas kommunens fastställda urvalskriterier vid placeringen. Ale kommun erbjuder i första hand skolplacering till elever som är folkbokförda i kommunen. Elever som är folkbokförda i annan kommun kan tas emot i kommunens skolor i mån av plats. Vid växelvis boende grundas skolplaceringen på elevens folkbokföringsadress.

En elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå. Om den önskade placeringen skulle medföra att en annan elevs berättigade krav på placering vid en skolenhet nära hemmet åsidosätts, ska dock kommunen placera eleven vid en annan skolenhet.

Kommunen får annars frånga elevens vårdnadshavares önskemål endast om den önskade placeringen skulle medföra att betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter uppstår för kommunen.

En elev som har blivit placerad vid en viss skolenhet har rätt att gå kvar där så länge placeringen inte medför betydande organisatoriska eller ekonomiska svårigheter för kommunen. Vid förändrade förhållanden under läsåret, exempelvis vid flytt till annan kommun, har eleven rätt att fullfölja pågående läsår eller avsluta sin sista årskurs vid skolan. Skolhuvudman eller rektor kan, i mån av plats, bevilja fortsatt skolgång på skolenheten.

Båda vårdnadshavare behöver vara överens om önskemål om skolplacering och godkänna ansökan. Om ansökan eller önskemål om skolplacering uteblir eller lämnas in för sent, kommer barnet att placeras vid en skola inom det aktuella upptagningsområdet. Vårdnadshavare som inte fått sitt skolval tillgodosett har möjlighet att ansöka om skolbyte efter att skolvalsperioden avslutats.

2.2 Skolskjuts

En elev med offentlig huvudman har rätt till kostnadsfri skolskjuts från en plats i anslutning till elevens hem till den plats där utbildningen bedrivs och tillbaka, om sådan skjuts behövs med hänsyn till färdvägens längd, trafikförhållanden, elevens funktionsnedsättning eller någon annan särskild omständighet.

Denna rätt gäller dock inte för elever som väljer att gå i en annan skolenhet än en skola i elevens upptagningsområde. Om skolskjuts kan anordnas utan organisatoriska eller ekonomiska svårigheter ska kommunen anordna skolskjuts även i dessa fall. Läs mer om rätten till skolskjuts i *"Riktlinje för skolskjuts i Ale kommun"*.

3 Urvalskriterier för skolplacering i förskoleklass och grundskolan

Ale kommun erbjuder i första hand skolplacering till elever som är folkbokförda i kommunen. Elever som är folkbokförda i annan kommun kan tas emot i kommunens skolor i mån av plats. Vid växelvis boende grundas skolplaceringen på elevens folkbokföringsadress.

Ale kommun strävar efter att i möjligaste mån tillgodose vårdnadshavares önskemål om skolplacering. Om antalet sökande till en skola överstiger antalet tillgängliga platser tillämpas kommunens fastställda urvalskriterier vid placeringen:

1. Särskilda skäl för att ta emot eleven

En elev kan ges förtur till en skola om eleven med hänsyn till sina personliga förhållanden har särskilda skäl att gå på en specifik skola. Särskilda skäl används endast i mycket speciella fall och tillämpas restriktivt efter en objektiv bedömning. Det kan handla om en elev med behov av extraordinärt stöd som endast kan tillgodoses på en specifik skola. Information om att en elev har särskilda skäl för viss skolplacering anges vid val av skola och ska sedan styrkas skriftligt inför bedömning.

2. Skolupptagningsområde

Elev som bor inom skolans upptagningsområde har förtur till plats på den önskade skolan.

3. Syskonförtur

Syskonförtur gäller för elev som har syskon i samma skola i årskurs F-3 aktuellt läsår. Syskonförtur gäller för syskon som är folkbokförda på samma adress.

4. Relativ närhet

Om två elever har sökt samma skola och endast en plats kan erbjudas, ges företräde till den elev som har längst färdväg till andra tillgängliga skolor. Avståndet mäts enligt samma metod som används vid handläggning av skolskjuts. Se mer i bilaga 1.

5. Lottning

Om två eller flera elever har samma relativa närhet till en skola, avgörs tilldelningen av platsen genom lottning.

Undantag från urvalskriterier

Ale kommun säkerställer att elever får sin rätt att gå i grundskolan tillgodosedd utanför det ordinarie ansökningsförfarandet. Detta gäller elever som av administrativa skäl inte kan delta i den ordinarie ansökningsomgången och elever vars behov av skolplacering uppstår under pågående läsår. Eleverna får då en skolplacering genom en särskild handläggning. Dessa elever kan i vissa fall komma att få förtur till placering vid en viss skola framför elever som ansöker genom det ordinarie ansökningsförfarandet.

Elever som kan komma i fråga för särskild handläggning är elever med skyddade personuppgifter och elever som placeras av socialtjänsten. Även andra skolpliktiga elever eller elever med rätt till utbildning enligt 29 kap. 2 § andra stycket skollagen som inte har någon skolplacering i Ale och behov av detta uppstår under pågående läsår, hanteras genom särskild handläggning.

4 Skolbyte

4.1 Byte av skola inom kommunens kommunala skolor

Ansökan om skolbyte kan göras under hela läsåret, dock inte under pågående skolvalsperiod. Byte av skola sker i mån av plats. Vid beviljat skolbyte påbörjar eleven sin skolgång vid den nya skolenheten vid nästa terminsstart. Undantagsvis kan skolbyte beviljas under pågående termin.

4.2 Skolspår

Elever som är inskrivna på en skolenhet med årskurserna F-3 antas fortsätta till den angränsande skolenhet som har årskurserna 4-6, under förutsättning att skolan ligger inom elevens upptagningsområde. Vårdnadshavare har möjlighet att önska en annan skolenhet genom att ansöka om skolbyte. Skolplacering vid önskad skola sker då i mån av plats.

5 Överklagan

Vårdnadshavare som inte är nöjda med beslut om skolplacering har möjlighet att överklaga. Information om hur överklagan går till framgår av beslutet.

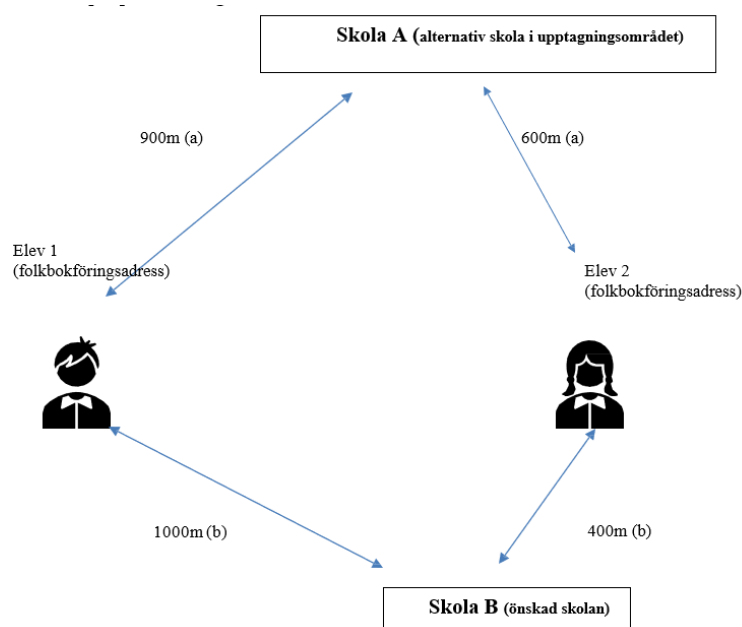
6 Bilaga 1

6.1 Relativ närhet

Relativ närhet används för att alla elever ska ha möjlighet att få plats på en skola nära hemmet. Relativ närhet innebär att en jämförelse görs av varje elevs avstånd från folkbokföringsadressen till önskad skolenhet och närliggande skolenheter i relation med andra elevers motsvarande avstånd från folkbokföringsadressen. Vid prioritering mellan två sökande ges den elev företräde vars skolväg skulle bli längre om placering sker vid en alternativ skola. Urvalsmetoden används för att säkerställa att skolplaceringar inte leder till orimligt långa resvägar.

Det är den faktiska gång- eller cykelvägen från elevens folkbokföringsadress till skolan som mäts. Ale kommun tar även hänsyn till vad som bedöms som farliga vägar. Avståndet mäts enligt samma metod som används vid handläggning av skolskjuts.

6.2 Exempel på uträkning av relativ närhet

Både elev 1 och elev 2 tillhör Skola A:s upptagningsområde. Eleverna har båda önskemål om att få en skolplacering på Skola B. Det finns dock endast en plats kvar på Skola B.

Beräkningen av relativ närhet (c) är differensen mellan färdvägen till en alternativ skola (a) och färdvägen till den önskade skolan (b), dvs. $a-b=c$.

Den relativa närheten för elev 1: $900\text{m} - 1000\text{m} = -100$

Den relativa närheten för elev 2: $600\text{m} - 400\text{m} = 200$

Vid jämförelsen visar det sig att elev 2 skulle få en längre skolväg om hen placerades på den alternativa skolan. Därför får elev 2 företräde till Skola B enligt principen om relativ närhet.